

SLOVENSKI NAROD.

Iznajja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvoje frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

P. n. naročniki „Slov. Naroda“, kateri so, dasi večkrat opominjani, z naročnino še na dolgu, naj blagovolé

tekem tega tedna

poslati dolžne zneske, ker bo opravništvo potem zaostalo naročnino izterjalo na stroške naročnikov po poštinih povzetnih kartah.

V Ljubljani 3. junija 1873.

Opravništvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 5. junija.

Denašnjemu listu so priloženi „Politični listi. I.“, katere bode centralni volilni odbor v neodločenih obrokih izdaval do časa volitev v državni zbor. Zapopadek I. številke smo že naznanjali; dodali smo še razdelitev volilnih okrajev na Slovenskem Štajerji.

Pri tej priložnosti moramo resno besedo izpregovoriti s tukajšnjimi dopisniki dunajskih listov, posebno „Vaterlanda“, „Neue Freie Presse“, „Presse“, „Deutsche Zeitung“ itd.

Odkar se je postavil v Ljubljani slovenski centralni volilni odbor, nahajamo v imenovanih listih dopise in telegrame, zadevajoče volitve v državni zbor, katerim se na čelu pozna, da so povzeti iz „Slovenskega Nar.“ Veseli nas, da nas dunajski listi tako pridno rabijo, ker se s tem slovenska stvar širi in razznanja po svetu, a protestovati moramo zoper zvijačo in lažnjivost, s katero se to dela.

Ljubljanski dopisniki dunajskih listov znajoči slovenski, dobro razumevajo, kar mi

pišemo in kako mislimo, a vsako našo vest tendenciozno po svoje zasukajo in zavijajo ter si dodajo svojo maslo, svoje laži in tako vedoma sleparijo verne bralce. Namen pa imajo vsi nemški listi enak in ta je, domači prepir med Slovenci do vrhunca dognati, da bi potem „duobus litigantibus“ Nemci se okoristili pri volitvah. Posebno sistematično se hujska slovenska duhovščina proti nam in slovenski posvetni inteligenciji.

Prvi hujskač je ljubljanski „Vaterlandov“ dopisnik. On preštudira naš list in če le na besede: omiko, svobodo, napredek naleti, zatuli od jeze, kakor bik v španjski areni, kadar se mu pokaže rudeča cunjca. Slovenske duhovnike straši in plaši ter dela očividno na to, jim iz srca izruvat ljubezen do domovine in naroda ter iz naših slovenskih bratov napraviti fanatične brezdomovinske in breznarodne „Vaterlandovce“. V ta namen perfidno poroča o centralnem volilnem odboru, na primer, da je še le celjski shod centralni odbor primoral k postavljenju okrajnih volilnih odborov, če prav dobro ve, da je to iz početka sklenil storiti ljubljanski zbor rodoljubov; laže se, da so „Mlado-Slovenci“ bili zoper osnovo banke „Slovenije“, da so jo „švindeli“ imenovali, da-si je temu možu dobro znano, da je banka bila v Celji ustanovljena od vseh slovenskih političnih strank, kar kaže imenik prvih ustanovnikov. Sploh „Vaterland“ po vseh močeh podpihuje naš domači prepir, namestu da bi kot federalističen list skušal pomirjevati razpor v federalističnem taborju.

Bolj razumljivo nam je od ustavovernih listov, da se vesele našega razpora in ga na vso moč podkurjajo. Oni si pričakujejo dobiček za svoje namene iz naše nesloge. Vendar to ne more opravičevati njihovih resnramnih zvijač in lažij v telegramih in dopisih iz Ljubljane. V poslednji „N. F. P.“ in tudi drugih dunajskih in drugih listih bremo na primer denes dva telegrama iz Ljubljane. V enem se poroča, da je centralni volilni odbor postavil g. dr. Ploj-a za nasprotnega kandidata g. Hermana. Poročali smo v „Slov. Nar.“ da centralni volilni odbor dozdej še nobenih kandidatur nij postavil, da bode to storil le v dogovoru z okrajnimi volilnimi odbori, candidature pa še le razglašal, kadar bodo volitve razpisane. Povod temu telegramu pa je menda dal „Slov. Gosp.“ svojim brezobzirnim imenovanjem nekkih imen v svojem poročilu celjskega volilnega shoda.

Še nesramnejši je drugi telegram, da je centralni volilni odbor izdal brošuro, v katerej trdi, da je „klerus“ kriv vsemu razporu med Slovenci. Omenjeni „politični listi“ so denašnjemu listu priloženi. V njih še govora nij o duhovščini, edino pri popisu celjskega shoda se iz dotičnih, iz „Slov. Naroda“ ponatisnenih govorov omenijo različne misli o šolskih postavah. In iz teh nedolžnih sestavkov napravi ljubljanski dopisnik svojo v stvari perfidno novost.

Zdelo se nam je potrebno, enkrat za vselej odkriti to perfidno delovanje ljubljanskih dopisnikov, ker novosti iz dunajskih gredo v provincijalne novine, in tukaj mo-

Listek.

Plašč.

Obraz iz uradniškega življenja v Petrogradu.

(Ruski spisal Nik. Vas. Gogol; poslovenil L. Gorénjec-Podgoričan.)

(Dalje.)

Akakij Akakjevič je bil izpoznal potrebo: sklenil je, da plašč ponese Petroviču, krojaču — bivajočemu nekde v četrtem nadstropju s črnimi stopnicami. Škilastih očij in razdrapanega obraza je vendar dosti srečno krpal uradniške in vsakojake druge hlače in frake, to se vé-da, ko je bil trezen, pa da v glavi nij imel nikakoršnih muh. O tem krojači bi se ne moglo sicer dosti povedati, ali ker je stara navada to, da pripovedkar v povesti pošteno popiše vsake osebe značaj, le pod pero tedaj, Petrovič!

Iz početka je bil le Gregor, poslušen nekemu barinu (gospodu); Petrovič je bil stoprv po osvobojenji; jél je bil piti dosti neizmerno vsak praznik, najpopreje o velikih svetkih, kasneje pa je pijančeval neoz-

roma vsak cerkveni dan, pred katerim koli je v koledarji stal križec. Oziroma na to je bil veren svojih pradedov običajem; za tega delj se je večkrat kregal sè ženo, katero je zmiral sè svetohlanko in Nemko. Ker smo omenili ženo, moramo tudi o njej spregovoriti, nekoliko besed; ali žal nam je, ker o njej nij bilo dosti znanega, menda le to, da je Petrovič imel soprogo, ki je nosila čepec (haubo), a ne rute; z lepoto, kar je podoba kazala, pa nij mogla hvaliti se.

Ko je šel po stopnicah, držečih k Petroviču, — po stopnicah, ki so (da se jim ne zakrivičimo) bile vse polite z vodo, smetne in premočene z ostro vonjavo, katera peče v oči in ki je gotovo, kar je znano, po vseh stopnicah petrogradskih domov — ko je stopal po stopnicah Akakij Akakjevič, premišljal je, ali je drag ali ne Petrovič, in sklenil je, da ne plača več, nego dva rublja. Duri so bile odprte, ker je gospodinja cvrla neko ribo, ter je dima v kuhinji bilo toliko, da nij bilo lehkó videti, ni svetlih griljev. Akakij Akakjevič je šel skozi kuhinjo, pa ga nij videla gospodinja; stopi v sobo, ter

zagleda Petroviča, ki je na širokej lesenej nepobarvanej klopi sedel in nogi prekrižani imel pod soboj, kakor kak turški paša. Nogi je po krojaškej navadi imel delajoč bosí. Akakija Akakjeviča je najpopreje v oči dregnil prst, ki je uže znan bil mu, kakov je, kako debel in velik, kakor želvja črepina. Na vratu je Petroviču visela štrénica svile in sukanca, na kolenu pa mu je ležala neka starina. Blizu tri minute uže je nit vdeval v šivanjko, pa je nij mogel vdeti, zato se je zelo hudoval na temo, tudi na nit — in polglasno zagrčal: „nečeš skozi pogledati, vrag! vselej me okani ta zlodjeva nit!“ Akakiju Akakjeviču je bilo zelo nevšeč, ker je prišel taka trenutka, ko se Petrovič jezi: rad je s Petrovičem botal se le takrat, kadar je krojač bil uže malo vinsk, ali kakor je njegova žena rekala: „enooki vrag, osedlan z gobezdačo.“ Malo pijan je Petrovič navadno jako rad bil cenó, in vsak pot se je močno vklanjal in zahvaljal. Potlé pa je vselej žena jokajoča prišla za plačnikom in začela tožiti, da je mož pijan, da je zató zaračunil tako malo; ko pa je do-

tijo marsikaterega bralca, kateri ne pozna skrivnih potov tacih žurnalističnih pustolovcev in novinarskih hudoletnikov.

„Politični listi“ imajo samo namen, ljudstvo o imenitnosti direktnih volitev poučevati. Da naglašajo naš narodni program, to je naravno, kajti pod to zastavo smo se Slovenci borili dozdej in kolikor imamo uspeha na narodno-političnem polju, imamo zahvaliti samo složnemu delovanju vseh stanov in vseh poštenih narodnjakov, in tako naj ostane tudi zanaprej kljub hujskanju nemških dunajskih listov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. junija.

Dunajski „Vat.“ piše sledeče: „Iz zanesljivega vira se nam poroča, da se je v dogovarjanjih med Bismarkom in Gorčakovem v Petrogradu v prvi polovici maja razkosanje Avstrije obravnavalo. Ali Češko je bil predmet, o katerem se Bismark z Gorčakovem nij mogel porazumeti. Ruska neče te dežele, ki je po veliki večini slovenska, Prusiji izročiti; ta pa zopet ne more svojega zahtevanja glede Češke, na katero je že Friderik II. svoje poželjive oči vrgel, pustiti. Češka je ključ do gospodarstva nad celo Avstrijo noter do adrijskega morja, v rokah Rusije je pa zapah (riegel), ki zapira Prusom pot na Dunaj, v Linc, Gradec, Celovec in Trst. Gotovo je, da predno ne bode ta razporica med Rusijo in Prusijo odpravljena, ne more se začeti prusko marširanje proti Avstriji, katero so mnogi (? Ur.) konec tega leta z gotovostjo pričakovali.“

Vojniška granica je po cesarskih ukazih izgubila svoj vojniški značaj. Dotični cesarski ukazi so zdaj predloženi ogerskemu državnemu zboru da jih sprejme. Ker so bili ti ukazi dani iz samovolje in oblasti cesarjeve, nijso iz početka ogerski poslanci volje bili, sprejeti jih kot postav. Zdaj pa je odbor dvajsetih Deaške stranke sklenil jih vzeti kot podlogo za specialno debato in navetovati zboru, da te postav da vpisati med ogerske postav. Tako pride stvar tudi formalno v red.

Predlogi za hrvatsko-ogersko spravo so oddani od ogerske regnikolarne

deputacije hrvatskim poslancem. Politične koncesije se po teh Hrvatom nijso storile, samo neke denarne se zarad „pravičnosti in miru“ predložijo. Ogerska regnikolarna deputacija privoli namreč, da se odpravi pavšalni znesek, kateri je bil v 30. članu postave od leta 1868 odločen; dalje se bi tudi odpravila ona odločba 30. člana, po kateri je Hrvatska prisiljena, iste zneske, ki presegajo 45 odstotkov njenih javnih dohodkov, z ostalimi 55 odstotki dohodkov za skupne namene oddati. Ko bi se sprejelo, bi Hrvatska in Slavonija leta 1870 za 122.000 gl. leta 1871 za 135.000 gl., leta 1872 za 330.936 gl. in leta 1873 za 382.630 gl. več smele rabiti za potrebe svoje notranje uprave, kakor dozdej in te zneske bi morala Ogerska dati za skupne stroške.

Vnanje države.

Na **Francoskem** je vsled praznikov nekoliko potihnil parlamentarni hrup, ker je narodna skupščina odložila svoje seje za teden dni. Sicer so se pa njeni monarhisti baje že razprli med soboj. V soboto so zborovale še nekatere skupine narodne skupščine, da se dogovore za prihodnost. Desno središče je pri tej priliki izvolilo za svojega predsednika vojvoda Audiffret Pasquiera, katerega je Rouher svojem veto iz sedanjega ministerstva izključil. Audiffret je na to konstatiral razpor med legitimisti in bonapartisti, ter poudarjal potrebo združenja obeh središč, ter zahteval da se nekateri udje levega središča sprejmejo v ministerstvo. Uzrok te nagle spravedljivosti visokega vojvoda in njegovih tovarišev je najbrže žugavno držanje bonapartistov poslednji čas. Tako „Pays“, najbolj predrzni list njihove stranke, prinaša članek, v katerem slaboglasni Granie-Cassagnac pozivlje Mac Mahona, da naj z državnim prevratom upelje monarhijo. In taki ljudje se imenujo potlej še stranka reda!

Delovanje nove francoske vlade obstaje do sedaj najbolj v tem, da njeni generali neprenehoma zagotavljajo, da bodo vsako protivljenje vladi z „veliko eneržijo“ zatrli. General Ladmirault je imenovan poveljnikom verzaljske armade, ob enem ostane vojaški zapovednik v Parizu. Mac Mahon bode ogledoval v nedeljo verzaljsko armado. Izdal je tudi proklamacijo vojakom, v kateri pravi: „Narodna skupščina izvolivši predsednika izmed Vas, dala Vam je s tem dokaz zaupanja, katero stavi v vašo lojalnost, vaš patriotizem in vašo eneržijo, s katero boste obdržali red in pokorščino do postav.“ Govor novega predsednika kaže, da se ne čuti na svojem mestu še popolnem varnega.

Španjski ustavodajni kortesi so se sešli v nedeljo. Odprl jih je predsednik re-

publike Figueras z daljšim govorom, v katerem najprvo pozdravlja zbrane poslance, in izreka zadovoljnost, da jim zamore vlada državno oblast zopet izročiti. Figueras konstatira dalje, da se v težavnih trenutkih ni prelilo niti kaplje krvi. Ustaja sept. 1869 je bila monarhična a republika je bila njen nezogibljivi nasledek. Hoteli smo imeti vlado sprave, a vladohlepnost nekaterih in ustavijanje drugih je to zabranilo. Govornik spominja na nepostavno opozicijo permanentne komisije, katera je hotela volitve odložiti in protipostavno zopet sklicati stare kortese. Razpustili smo jo, da smo zabranili vojaško diktaturo in rešili republiko. Dalje spominja govornik na vladne naredbe za osiguranje popolne volilne prostosti.

Figueras konstatira, da so evropske vlade proglašene republike mrzlo sprejele. To je prišlo najbolj od tod, ker so mislili, da Španci nijso sposobni za republiko. Svete zveze se sedaj nij bati, ravno tako ne tuje intervencije. Španci si bodo dali sami vlado, katera jim bo po volji. Priznanje republike zavisi samo od notranjega reda, ker je Evropa prepričana, da španjska ljudovlada nema ničesar opraviti z revolucijo. Mi ne težimo po povečanju države.

Figueras dalje omeni, da se je disciplina v armadi zopet upeljala, in svetuje eneržijo, da se državljanska vojska s Karlisti dokonča. Govornik obeta dalje reorganizacijo pravosodja, in ločenje cerkve od države. Stanje denarstva je žalostno, vendar pa smo sklenili posojila po 12 odstotkov, med tem, ko jih je dobila monarhija le s 25 odstotki. Nove reforme bodo polajšale spolnovanje dolžnosti naroda v tej zadevi. Govornik slovesno obljubi odpravo sužnosti na Kubi, Mornarstvo se je povzdignilo. Ena naših prvih skrbij bo, da napravimo šole in je pomnožimo. Figueras sklepa svoj govor z načrtom delovanja, katero bodo imeli kortesi. Sedaj gre za to, pravi Figueras, da se sklene doba revolucij, da se ljudje pomirè, državljani med soboj spravijo, ter se ustanovi postavnost, katero ljubijo vsi, ker so prepričani njenih dobrot.

Govor Figuerasov je bil z velikim navdušenjem sprejet. Za predsednika kortesov je bil izvoljen Orense. Prostovoljci republike so defilirali pred zbornico, ter navdušeno pozdravljali kortese, republiko in vlado. Povsod je vladal najlepši red.

Italijanska zbornica poslancev je začela razpravljati definitivni budget. Francoski poslanec Fournier je naznanil oficijelno premembo vlade in imenovanje Mac Mahona za predsednika republike. Minister vnanjih

bila kak desetak, dobro je bilo precej. Zdaj pa je bil, kakor je bilo kazno, Petrovič trenzen, tedaj trd, neomajljiv, hudirjevo prekanjen. Akakij Akakjevič se je ojačil, a užé je hotel, kakor rekamo, pobegniti se šilom in kopitom, pa je bilo prekasno. Petrovič je zeló ostro blisknil va-nj se svojim edinim okom, Akakjevič pa je nehotoma izbleknil: „Zdravstvuj, Petrovič!“

„Voščim ti stanovito zdravje, sudir (namestu: sudar-gospod),“ — odzdravil je Petrovič in poškilil Akakiju Akakjeviču v roci, da bi videl, kak dobiček pa je on prinesel.

„A jaz to k tebi, Petrovič, to“ . . . Moramo povedati, da se je Akakij Akakjevič najrajši izražal se zaimki, s prislovi in tudi s takimi besedami, ki same ob sebi nemajo prav nikakoršnega pomena. Če je kaj bilo zeló teško, navado je imel, da takih težav nij do konca povedal, da je jako velikrat svoje misli pričel z besedami: „to je, bogme, do céla tako . . .“ potlé nij več nič znil: spozabil se je, da je menil, da je vse povedal.

„Kaj pak?!“ — znil je Petrovič, in to trenutje se svojim okom preletel vès njegov mundir, bežalo mu je oko od vratnika k rokavu, k zapogam, k obšivom in gumbnicam, kar mu je vse bilo jako dobro znano, kakor prav njegovo delo. To je užé taka navada krojačem, to je njih prva potreba, ko hitro dobé kako capo v roko.

„A tú-le to, Petrovič . . . plašč tú-le, sukno . . . To-le, gledj, povsodi drugodi jako trdno, malo se je zaprašilo, pa se vidi, kakor bi biló staro, a je novo, le to-le na tem mestu, malo tú-le . . . Na hrbtu in še to-le na tej strani se je malo ogulilo, gledj, drugoga mu nij nikdar nič. Dela nij veliko . . .“

Petrovič je vzel plašč, razgrnil ga čez stol, ogledaval dolgo časa, prikimal z glavo, pa segnul z roko na okno po okroglo tabačnico s podobo nekega generala, katerega vlastno, to se nij znalo, zató ne, ker je mesto, kder je bilo obličje, užé bilo od samih prstov zamazano in zalepljeno se štiriogelno krpico. Potegnil je v nos tobaka Petrovič in pomencal plašč z rokama, pogledal ga proti svitlobi in zopet prikimal z glavo.

Potlé je podšiv obrnil na vrh, zopet prikimal z glavo, zopet snél pokrov se zalepljenim generalom, nabasal si nos, zaprl tabačnico in napósled omenil: „Ne, ne morem ga popraviti, to je slaba roba!“

Akakiju Akakjeviču se je srce stresnilo pri teh besedah. „Zakaj bi ga ne mogel popraviti, Petrovič?!“ — omeni skoro z otroški prošnjim glasom. „Sáj se je, kolikor ga je, le na hrbtu malo ogulil. Morebiti imaš kake take zaplate?“

„Hm, zaplate, kaj, zaplate bi užé bile, zaplate užé,“ — odgovori Petrovič, „ali prišiti se ne dadè, to je vse sprhnelo. Dotakni se se šivajuko, pa se ti precej natrga.“

„Naj se natrga, pa zopet zaplato prišiješ k zaplati.“

„Hm, zaplate nij moči nikamor pritisniti, nijma ničesar držati se; ta plašč je zeló reven. Pač ima ime, da je sukno, a naj bi veter potegnjl, pa se razplezne.“

„No, le to nekako prišij. Kaj pa, bogme, to-le . . .“

„Ne,“ — odrekel je Petrovič odločno, „ne dade se nič zboljšati. To je užé pre-

zadev Visconti Venosta je dobil vsled srčnega sprejema ruske cesarice v Italiji veliki križ reda Aleksandra Nevskega. Ratazzi je hudo zbolel. Pruski poslanec pl. Keudell je došel v Rim.

Nemški državni zbor je vsled svojih brezuspešnih debat in poslednjega izleta v Bremerhafen baje tako utrujen, da mu vlada niti budžeta ne bode predložila nego bo gospodarila zopet brez njega naprej. Isto tako bode vlada neki tudi načrt nove vojaške postave vzela nazaj, da bode mogoče, skleniti zbor do 24. junija. Po tem pa se sedanji zbor ne snide več, ker so v jeseni nove volitve. Šah perzijijski obiskuje sedaj zaporedoma najvišje osebe berlinske, in ogleduje zanimivosti glavnega mesta Nemčije. Ogledal je ondotni zoologični vrt, šolo kadetov in druge reči. V torek zvečer je bil njemu na čast veliki balet v gledišču Viktoria in potem parada požarne straže.

Dopisi.

Iz Šoštanja na Štajerskem, 3. junija. [Izv. dop.] (Železnica. — Mraz. — Dragina.) V našem trgu še vedno gojimo upanje, da dobomo železnico. Inženirji so že dalje časa tukaj in izdelujejo natančnejše projekte. Izmerili so zdaj črto od Mislinje skozi Hudo luknjo v skalsko dolino, kjer se mimo Velenja zasučje in drži do Šoštanja. Od tod bi šla skozi pevniki grabenj v savinsko dolino in naprej do Celja. Ena se nam pri tem načrtu ne dopada in nekako čudna zdi. Železnica namreč napravi dva velika ovinka in se suče, kakor kača, v tem ko bi se iz Slovenjega Gradca lahko naravnost proti Šoštanju izpeljala. Ugovarja se, da bi skozi graški breg trebalo tunela 2000°; to pa vsak neizveden človek vidi, da je tako trdenje prenapeto. Za vsem menda le tiči Lohningerjev upljiv. Pa nam je vse eno, ali od Mislinje ali od Slovenjega Gradca, da le dobomo železnico. — Tudi tukaj je v soboto snežilo, na binkoštno nedeljo se je zvedrilo, po noči na pondeljek pa je termometer padel pod 0° R. in je mraz po celi škalski dolini poškodoval fižol, krompir in koruzo. V bližnjih vinogradih pa tudi nič dobro ne kaže. — Dragina je tukaj velika. Funt govedine je od 28 na 32 krajc. poskočil; zemlje pa so že skoraj tako drobne, kakor na Dunaji.

staro vse. Užé raji, ko pride zimski čas, iz njega narediti črevljevke, ker nogovice ne grejé dosti. Te so si Nemci izmislili, da nagrabe več novcev (Petrovič je o priliki rad piknil Nemce); plašč pa, kakor se meni dozdevlje, morali boste omisliti si nov.“

O besedi: nov — zamračile so se Akakiju Akakjeviču oči, in vse, kar je bilo v sobi, začelo je plesati pred njim. Jasno je videl le zalepljenega obličja generala, namalanega na pokrovu Petrovičeve tobačnice. „Kaj, kaj še, nov?!“ — omenjal je, kakor še speč, „saj nemam novcev za-nj!“

„Da nov,“ — potrdil je barbarski hladno Petrovič.

„No, a ko bi moral biti nov, tak, kakoršen je bil ta-le . . . — To je, koliko bode veljal?“

„I, nu, hm, trije petdesetaki gotovo zapojó,“ — povedal je Petrovič in važno nategnil ustna. Dosti mu je bilo zmirom do posebnega vznemirja, zato je rad koga oplasil nenadoma, potlé je pa škilil po strani, kako se obraz zminja človeku — oplasenemu vsled njegovih besed.

(Dalje prih.)

Iz Dunaja 3. junija. [Izv. dopis.]

Ne škoduje, če si človek nij še letne nove obleke omislil, ker tu je vreme prav februarno, če ne slabše. Dežuje ter veter piše, da bi prav rad v peči ogenj zanetil početkom junija, ko bi se ne sramoval, da se mi očita mrzla kri, ali ko bi bil vsaj Anglež. Sicer sem si gotovo s tem kaj prilranil in to je dobro v zdanjem strašno dragem Dunaji, posebno sedaj, ko se „mir“ in ustavoverne zmage praznujejo po naši razstavi. Joj meni v tej draginji, ko bi ne imel drugega, nego svet, ki ga je dal bogat mož v Ljubljani, čigar ime nij svetu neznano, študentu, ki ga je odhajaje na študije poprosil podpore, namreč rekel mu je mož: „nate 5 gold., popeljite se s temi na Dunaj, varčite z njimi tam in pokažite se vrednega dobrote.“ Kako slabo bi človek tržil, hote uresničiti v dobro namenjene besede, bivaje tukaj in ogledovaje čuda razstave. — V razstavnih prostorih je res silovita draginja v krčmah. Mošnjo je treba široko odpreti, ko si zapustil razstavljené reči ob uri, ko je zvon, ki ima napis „Anton Samassa v Ljubljani me je vliil“, dvanaajst odzvonil ter si šel z lačnim želodcem bodi si v kako restavracijo.

Gledati je v razstavi dosti. Zdaj si pri Francozih, zdaj pri Angležih, zdaj pri Italijanih, zdaj v nemškem „rajhu“. Le dovršnost gledaš v vsaki struki, kakoršna je le mogoča. Človek se izgubi, če ne ogleduje razstave sistematično. Plan mora biti vsakemu v rokah, da si začrta, kde je že bil, inče pride v predele, kder je že vse videl, iz teh v druge, kder je tudi že pohajkoval in čas za druge reči se izgubi, ki bi mu morebiti bolje ugajale. Vse v enem kratkem tednu pregledati, to se ve da ne bode mogoče. Poznam ljudij, ki so dozday skoraj vsak dan notri bili in pravijo mi, da še nijso vsega ogledali. Prvi pot naj bode vsacemu v „rotundo“. Tam dobi vtis velikosti našega stotletja. Drugo ogledovaje v posameznih oddelkih raznih narodov bode vsak večkrat vsklikol, hojevaje posebno v prostorih raznih strojev za fabrike: napredek in velikost človeškega uma — resnica je; naprej dirja čas! resnica tudi, da ta čas vse razdrobi, kar mu v kolesa segati hoče! Kot patrijotičen Slovenec bi pač želel in rad videl, da bi bili Slovenci tu več pokazati imeli inostrancem nego sicer vse hvale vredne tržičanske hlače ali šolne.

Iz Belgrada 3. junija [Izv. dop.]

Naša nova vlada z Rističem na čelu obrača zdaj največjo svojo skrb in pozornost na zboljšanje naših gospodarskih odnošajev. Prepričani smo namreč vsi, da ima teorijska politika le onda veljavo, da se dajo lepe ideje le potem izvesti, ako je materijalni temelj, na katerem se ima zidati, dober. Poročal sem vam, da je naša vlada energično vzela v roke plan zidanja železnice skozi Srbijo. Tudi zveze na Donavi bodo kmalu uravnane. Dogovori s turško vlado idejo sicer počasno in težavno. Krivo je temu vedno spreminjanje vlad ali ministerstev v Turčiji. Ali vendar upamo, da tudi tu dosežemo vse. — Dalje se resno pogovarja o tem, da se postavi pri nas posebno ministerstvo za trgovino in zemljedelstvo, katerega do zdaj nijsmo imeli. Vse te stvari, ki imajo zboljševati naše materijalno stanje, bode prihodnja narodna skupščina z vlado vred v roko vzeti imela.

Da se jako zanimamo za svoje brate

onkraj Save in Donave, Srbe v Ogerski, to je čisto naravno. Veseli nas torej glasove slišati, da hoče magjarska vlada zopet postavnega pota proti njim poprijeti se, komisarja Majtenija odstaviti, Stojkoviča zopet za administratorja postaviti, in reakcionarno stranko med Srbi ne več na svojih jaslih pasti. — Vendar dokler tega ne doživimo, nečemo prerado verovati ni upati.

Denašnja kriza je bila že lansko leto naše trgovstvo bridko zadela. Tudi katastrofa na dunajski borzi, posebno pa njene posledice v Pešti, nas zopet zelo zadevlje. Samo pad hiše Gruber in komp. v Pešti je naredil na naši pijaci 600.000 gl. škode. To je za Belgrad veliko.

Deževno vreme nas neče pustiti. Izgleda tako, kakor da bi bili v jeseni. Dež je precej škode napravil in jo bode še več, ako ne neha precej.

Domače stvari.

— (Iz Ljutomera) se nam telegrafira: „Resultat volitev v okrajni zastop ljutomerski je sijajna narodna zmaga. Razmera glasov je ta: sedemintrideset narodnjakov proti 15 nasprotnim glasom.“ — Ljutomerski narodnjaki so složno delali in zmagali. Slava jim! Ko bi bilo povsod tako.

— (V Novomestu) k slovesnemu polaganju temeljnega kamena „Narodnega doma“ pojde, kakor čujemo tudi več narodnjakov iz Ljubljane.

— (St. Peter-Reka.) Predvčeranjem je vozil se prvi hlapon med Reko in sv. Petrom, torej bo ta železnica kmalu odprta.

— (Iz Ljubljane) pojdejo na dunajsko razstavo železnični ekstra-vlaki 11., 21. in 28. t. m.

— (V rojanski čitalnici) je v nedeljo dne 8. t. m. gledališka predstava. Igra se vesela igra „Vdova in vdovec“ in ponavlja zadnjič z veliko pohvalo sprejeta šaljica „Mutec“. Medakte spolné naši rodo- in žrtvoljubi gg. pevci. Odbor.

— (Požar.) V Britofu nad Kranjem je vozaril mlad dečko 3. tega m. les ondotnim pogorelcem, kateri so ga v zahvalo pogostili žganjem. Dečko se pijani in gre s smodko v ustih škopo rezat. Utrinek ali smodka sama pade v rezanico, katera se užge in v kratkem času pogori 6 kmetov in 4 kajzarji, vkup 13 poslopij. Taki so nasledki žganjarije in pijanosti! (Vas Britof je letos že v drugič pogorela, prvokrat 14 hiš, sedaj pa 13.)

— (Iz Gorice) se nam piše 3. junija: „Domači in tuji časopisi so poročali, da je 29. maja popoldne huda toča v goriški okolici ves pridelek pobila in uničila. Vsa ta poročila pisana pod prvim vtisom, ko je po mestnih ulicah za dva palca debelo toče ležalo, so skoz in skoz pretirana, kajti goriška okolica prav nič škode nij trpela in toča prišedša od Kronberka črez Panjevec in Kostanjevico je pa po mestnih strehah neusmiljeno tolkla, a poljskih pridelkov se popolnoma ognila. Trpeli so samo nekteri mestni vrtovi, ker njen curek je bil k sreči precej ozek in tudi dalje nij segal kakor do pokopališča.

Razne vesti.

* (Hrvatska literatura.) V Zagrebu je izšla knjiga: „Izprave o uroti bana P. Zrinskoga i kneza Fr. Frankopana.“ Spisal

jo je znani hrvatski akademik dr. Fr. Rački. — Hrvatska „Matica“ v Zagrebu bode izdala brestomatijo najboljših hrv. pesni. — Dalmatinska „Matica“ tudi izda svojo „Pesmarico.“ * (430.000 gld. ukradenih.) V kreditni banki na Dunaji je blagajnik posojilne kase 430.000 gold. iz blagajnice ukradel in potem iz Dunaja pobegnil. Kride, tatvine, samoumori so cvet sedanje dunajske korupcije. * (Koliko je še ljudožrcev.) Oni, ki po Afriki potujejo, so izračunali, da se med znanimi narodi še okolo štiri milijone ljudi nahaja, ki svojih bližnjih človeško meso jedo. Izmed teh jih živi med Batas-i 200.000, v Nigerdelti 100.000, med Fan-i 80.000, med Bafutas-i 10.000, med Niam-Niam-i 500.000, med Miranhas-i in Mesajas-i 2000, potem v južni Ameriki 1000, v Avstraliji 500.000.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajarjev.

Prvi trije zvezki so že na svitlo prišli in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celju: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek. Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp.

Fr. Levstik. — Telecja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trštvo z grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Národní jezik in trgovina, spisal L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek. Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

Dunajska borsá 5. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. —	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 „ 40	„
1860 drž. posojilo	100 „ —	„
Akcije národne banke	959 „ —	„
Kreditne akcije	272 „ 50	„
London	100 „ 25	„
Napol.	8 „ 82	„
C. k. cekini	— „ —	„
Srebro	110 „ 25	„

Učiteljske službe

v vranjskem okraji so razpisane:

a) Pri dvorazredni šoli na Vranjskem, koje razširjenje v trirazredno se je že naprosilo, — náučiteljska služba, z letno plačo 500 gld., z doklado 50 gld. in s prostim stanovanjem;

b) na ravno tej šoli podučiteljska služba z letno plačo 300 gld., 60 gld. deželne doklade in s prostim stanovanjem;

c) pri enorazredni šoli na Gomiljskem, učiteljska služba z letno plačo 400 gld.,

deželno doklado 60 gld. in s prostim stanovanjem;

d) na dvorazredni šoli v Braslovčah, podučiteljska služba z letno plačo 300 gld., 60 gld. deželne doklade in s prostim stanovanjem.

Prošniki, kateri morajo biti nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnem zmožni, naj svoje postavno obložene prošnje po predpisanem službenem potu pri dotičnem krajnem šolskem svetovalstvu do 25. junija t. l. vložé.

Okrajno šolsko svetovalstvo na Vranjskem, dne 15. maja 1873.

Predsednikov namestnik:

(152—1) **E. Schaur.**

Banka

„SLOVENIJA“

proda takoj

štacunska vrata

in

izložbe

v hiši šte. 24 v „Zvezdi“. Natančneje se izve pri

(151—1) **Ravnateljstvu.**

Tujci.

5. junija.

Pri **Elefantu**: Ofau iz Trsta. — Dr. Dolinar iz Dunaja. — Kozek iz Stare Loke. — Wallnöfer iz Berolina. — Šinok Ivanka iz Reke. — Dolničar od sv. Križa pri Jesenicah. — Serabar prof. iz Zatičine. — Tomac z rodbino iz Kraljevice. — Rudič iz Dolenjskega. — Kazuh iz Loke.

Pri **Malléi**: Raiter, Stine, Vinter, Veipert iz Dunaja. — Majer Ivanka iz Vrhlike. — Fergot iz Trsta.

Pri **Zamorei**: Cariglia Chioza iz Trsta. — Šilic iz Gorice. — Warnoyer iz Gradca.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—62)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

„Národna tiskarna“

v Ljubljani,

v Mariboru,

v Tavčarjevi hiši, hôtel Evropa, na celovski cesti,

v koroški ulici, Pöschl-novi hiši, šte. 229,

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je popolnem z najnovejšimi pismenkami in olupšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu, vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča posebno za: časopise v vseh velikostih, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računska poročila, zapiske blaga, zapisnike cen, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismeni papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, mrtvaške ali parte-liste, vizit-karte, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, v mali in največji obliki, kakor vse tu ne našete v strok tiskanja spadajoče stvari.

Končno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na

zalogo tiskanih formularov

in priporoča: *velike dnevne zapisne knjige, 3kratne in 2kratne ekspenzare, oglašene in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, na celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, notarski repertorium in druge formulare.*